

Biežāk izplatītās slimības leillopu ganāmpulkos

Slimības nosaukums	Jaundzīvnieku slimības	Laktējošo dzīvnieku slimības	Slimību profilakse	Fotogrāfijas
Elpošanas trakta slimības				
Bronhopneimonija	Parasti novēro teļiem līdz 2mēnešu vecumam. Klīniskās pazīmes: klepus, paaugstināta ķermeņa temperatūra, izdalījumi no deguna, atpalcība augšanā.		Ārstēšana vienmēr jāaskaņo ar veterinārārstu. Jāuzlabo turēšanas un kopšanas apstākļi. Telpās nedrīkst būt caurvējš.	
Gremošanas trakta slimības				
Dažādas izcelsmes caurejas	Jaundzīvniekiem caurejas rašanos līdz 14.dzīves dienai saista ar kļūdām dzīvnieku ēdināšanā. Pēc 14.dzīves dienas parasti caurejas cēlonis ir baktērijas vai vīrusi. Caureja dzīvniekus ļoti atūdeņo, tāpēc tiem iekrīt acis, novājē. Mēsli atkarībā no caurejas veida var būt pelēcīgi balti, zaļganpelēki ar gāzu pūslīšu un asiņu recekļu klātbūtni. Bieži jaundzīvniekiem caureja rodas, ja tiem izbaro pienu no govīm, kuras slimas ar ketozi.	Pieaugušajiem dzīvniekiem caureju izsauc: ketoze, govju vīrusu diareja, paratuberkuloze. Caurejas pazīmes ļoti šķidri ūdeņainas konsistences mēsli ar nepatīkamu smaku.	Ārstēšana jāaskaņo ar veterinārārstu. Stipras vīrusu izraisītas caurejas gadījumā iespējama dzīvnieku bojāeja.	

Vielmaiņas slimības

Ketoze	*	<p>Ir vielmaiņas slimība, kuru novēro dzīvniekiem, kuriem nav sabalansēta barības deva. Tā kā tauku un proteīna vielmaiņas procesi ir traucēti organismā sāk veidoties ketonvielas. Ketonķermeņi bojā aknas, nieres. Slimajiem dzīvniekiem novēro CNS (centrālās nervu sistēmas traucējumus), nekordinētas kustības, izelpojamā gaisā jūtama acetona smaka. Slimībai progresējot, slimie dzīvnieki novājē, pienam varbūt izmainīta šķērma garša.</p>	<p>Ārstēšana: Slimajiem dzīvniekiem barības devā iekļauj barības līdzekļus ar lielāku enerģētisko vērtību, kā arī barības līdzekļus, kuri satur ātri šķīstošus cukurus: melasi. Akūtajā slimības periodā slimos dzīvniekus ieteicams ārstēt ar propilēngikolu. Tomēr katrā konkrētā dzīvnieka saslimšanas gadījumā pirms ārstēšanas uzsākšanas visas ārstnieciskās manipulācijas jāsaskaņo ar veterinārārstu.</p>	
Acidoze	*	<p>Novēro govīm, kurām izbarojamā barības deva satur pārmērīgi daudz ogļhidrātu, vai arī maz kokšķiedras, vai arī maz sausnas, vai arī barības devas smalcinājums par īsu - rezultātā spurekļa vide kļūst skāba. Acidoze izsauc laminītu veidošanos, iespējams paaugstināts somatisko šūnu skaits pienā. Ilgstoši acidozi procesi sekmē glumnieka čūlu veidošanos.</p>	<p>Jānovērš ēdināšanas vai ēdināšanas organizācijas kļūdas.</p>	
Piena trieka	*	<p>Piena trieka ir laktējošu dzīvnieku vielmaiņas slimība, kura raksturojas ar kalcija līmeņa strauju pazemināšanos asinīs tūlīt pēc dzemdībām. Klīniskās pazīmes: piespiedu gulēšana, pazemināta ķermeņa temperatūra, "S" veida izliekts kakls, depresija, spurekļa atonija, pakalējās daļas parēze vai paralīze.</p>	<p>Saslimšanas gadījumā nekavējoši jāizsauc veterinārārsti. Novēlotas ārstēšanas gadījumā iespējama dzīvnieku bojā eja.</p>	

Tesmeņa slimības

<p align="center">Mastīts</p>		<p>Mastīts ir tesmeņa audu iekaisums. Mastītu iedala lipīgajā mastītā un vides mastītā. Mastīts nerodas no caurvēja, bet to izsauc dažādas dzīvnieku novietnē esošas baktērijas. Vides mastītu novēro dzīvniekiem, ja to novietnē ir netīras guļvietas, ja nepilnīgi funkcionē slaukšanas iekārta, kā arī ja pareizi nav sagatavoti dzīvnieki slaukšanai. Lipīgo mastītu izsauc Staph.aureus un Strept.uberis. Mastīta klīniskās pazīmes ir izmainīts piens, tesmeņa pietūkums, paaugstināta tesmeņa un ķermeņa temperatūra, sapīgs tesmenis.</p>	<p>Ārstēšana vienmēr jāaskaņo ar veterinārārstu, jo ārstēšanas pamata ir antibiotiku terapija.</p>	
-------------------------------	--	---	--	---

Ginekoloģiskās slimības

<p align="center">Endometrīts</p>	<p align="center">*</p>	<p>Endometrīts jeb dzemdes iekaisums parasti attīstās sievišķajiem dzīvniekiem dzemdē pēc dzemdībām, ja dzemdē iekļūst patogēnās baktērijas. Iekaisums biežāk ir novērojams strutains. Var novērot, ka no dzimumorgāniem izdalās strutas. Šādi dzīvnieki neapaugļojas. Iekaisuma rezultātā pagarinās starpatnešanās intervāls(SAI). Ar dzemdes iekaisumu slimajām govīm var būt paaugstināts somatisko šūnu skaits pienā.</p>	<p>Jāuzlabo dzīvnieku turēšanas, ēdināšanas un kopšanas apstākļi. Ārstēšanā jālieto specifiski endometrīta ārstēšanas līdzekļi, kuri jāiegādājas pret veterinārārstu izsniegtām receptēm. Ārstēšanu veikt saskaņā ar veterinārārsta norādījumiem.</p>	
<p align="center">Aborts</p>		<p>Novēro sievišķajiem dzīvniekiem grūsnības laikā. Aborts ir priekšlaicība augļa izgrūšana grūsnības laikā. Aborta cēloņi pilnībā nav noskaidroti. Govīm viens no aborta vēloņiem ir enerģijas deficīts, kura dēļ novēro embriju bojā eju no 35.-45.grūsnības dienai. Abortus var izsaukt arī brucelozes, infekciozā rinotraheīta, hlamidiozes, govju vīrusu diarejas un citu infekcijas slimību gadījumos, kā arī ilgstoši ārstējot dzīvniekus ar antibiotikām un hormonālajiem līdzekļiem.</p>	<p>Bieži aborts ir endometrīta cēlonis vai arī otrādi. Aborta gadījumā visas turpmākās darbības jāaskaņo ar veterinārārstu. Obligāti jāveic asins seroloģiskie izmeklējumi slimības cēloņu precizēšanai.</p>	

Kāju slimības

<p style="text-align: center;">Laminīts</p>		<p>Slaucamo govju slimība, kuru novēro ganāmpulkos ar augstražīgiem dzīvniekiem nesabalansētas izbarojamās barības devas ilgstošas izēdināšanas rezultātā. Parasti slimība attīstās pakāpeniski ilgstošā laika periodā. Cēloņi: ilgstoša acidoze. Acidozes ietekmē izmainās arī asiņu Ph. Rezultātā kļūst caurlaidīgāki asins kapilāri. Tā kā govju lielu daļu dienas pavada stāvēt kājās, kāju distālajos galos veidojas asins stāzes (traucēta asiņu atplūde), kļūst mīkstāka naga zoles daļa. Asiņu lielāks pieplūdums ekstermitātēm veicina straujāku nagu augšanu. Savukārt pārraugušie nagi nedarbojas amortizējoši. Starp dzīvniekiem un naga zoli veidojas asiņu stāzes, kuru rezultātā veidojas dzīvnieka lameļu iekaisums - laminīts.</p>	<p>Ārstēšana: Tikai ķirurģiska. Jāapgriež nagi lai neradītu lieku spiedienu uz naga kaulu. Lai nepieļautu masveida govju saslimšanu ar laminītu nepieciešams dzīvniekiem izbarot sabalansētu barības devu atbilstoši to produktivitātei un fizioloģiskajam stāvoklim.</p>	
<p style="text-align: center;">Naga tulzna</p>		<p>Slaucamajām govīm, kurām novēro izmaiņas vielmaiņā saistībā ar acidoziem procesiem spureklī. Govīm, kurām novēro acidozi, kļūst mīkstāka naga zoles daļa. Nagu tulznas veidojas, ja govīm naga zole ir mīkstāka, pārvietojoties pa nelīdzenu, cietu virsmu. Atspiežot naga zoli no dzīvnieka, zem naga zoles veidojas asins tuzna. Nagu atspiedumi govīm ir ļoti sāpīgi, tādēļ slimie dzīvnieki pārvietojoties cieš stipras sāpes un tiem ir izteikts spēcīgs klibums.</p>	<p>Ārstēšana ir tikai operatīva. To veic reizē ar naga apgriešanu un tulznas atvēršanu. Bojātos un atspiestos naga audus izgriež līdz veselajiem audiem, netraumējot dzīvnieku. Operācijas laikā atvērtās tulznas stipri asiņo, tāpēc nereti jālieto pēcoperācijas pārsēji. Lai sadzīšanas process noritētu straujāk, apgrieztajam veselajam nagam piestiprina pakavu, kuru noņem pēc 2 - 3 nedēļām. Operētie dzīvnieki jātur tīrās, sausās guļvietās. Atveseļošanās periodā labāk tos turēt piesietus.</p>	
<p style="text-align: center;">Dubultzole</p>		<p>Dubultzoli novēro tiem dzīvniekiem, kuriem nav savlaicīgi izoperētas nagu tuznas vai tie ilgstoši ir ēduši bojātu, pelējušu barību. Slimie dzīvnieki cieš stipras sāpes. Pārvietojoties tiem novēro stipru klibumu.</p>	<p>Atveseļošanās ir iespējama. Prognoze uz atlabšanu uzmanīga, jo atveseļošanās process ir ilgstošs. Ārstēšana tikai operatīva. Jāatdala bojātā zoles daļa. Uz veselā naga uzliek pakavu, lai dzīvnieks atbalstītos tikai uz veselā naga.</p>	

<p>Baltās līnijas slimība</p>		<p>Baltās līnijas slimīgu novēro govīm, kuras pārvietojas pa cietu un nelīdzenu virsmu. Bieži par iemeslu ir iemīti sīki akmentiņi baltajā līnijā vai tās tuvumā, kā rezultātā ar tiem tiek ienesta naga mīkstajos audos infekcija, kura izplatās pa balto līniju līdz pat pirmajai naga falangai. Bieži apkopjot nagu bojātajās baltās līnijas vietās var novērot nekrotiskus audus un strutojošus abscesus.</p>	<p>Ārstēšana: Baltās līnijas slimības gadījumā jāapgriež nags un jāiztīra visi netīrumi un bojātie audi.</p>	
<p>Zoles čūla</p>		<p>Zoles čūlas visbiežāk veidojas govīm, kurām izēdināmā barības deva satur pārāk augstu enerģētisko līmeni. Zoles čūlas visbiežāk lokalizējas pie naga baltās līnijas. Klīniskās pazīmes. Govīm apgrūtināta piecelšanās, staigājot novēro atbalsta klībumu. Naga traumētā daļa ir ļoti sāpīga. Bieži govīs uz slimās kājas pat neatbalstās.</p>	<p>Ārstēšana: Jākonsultējas ar veterinārārstu par antibiotiku terapijas nekavējošu uzsākšanu. Iesākumā jāapgriež nagi. Bojāto naga daļu atver un tajā pēc naga zoles daļas apstrādes jāiepilda 50% magnija sulfāta un 50% glicerīna maisījums. Uz slimā naga uzliek pārsēju, kuru tur vienu diennakti. Pēc tam pārsēju noņem. Bojāto naga vietu nosusina un apstrādā ar antibiotiku pulveri. Tā kā govij traumētais nags ir stipri sāpīgs uz veselā naga uzliek pakavu, ar mērķi atvieņot dzīvniekam piecelšanos un stāvēšanu. Gadījumos, ja ir nekrotizēti kaulaudi, bojātais pirksts ir jāamputē.</p>	

Starpirkstu fibroma	*	<p>Starpirkstu fibroma ir novērojama laktējošiem dzīvniekiem. Fibroma ir saistaudu nejaundabīgs veidojums, kurš nereti veidojas pēc nagu starpas traumām vai pārslimotas starppirkstu flegmonas kā komplikācija. Govīm novēro stipru klibumu un ļoti spēcīgas sāpes. Tādēļ tās biežāk guļ, pārvietojas ar grūtībām. Starppirkstu fibromu bieži novēro kombinācijā ar citām nagu slimībām.</p>	<p>Ārstēšana iespējams tikai ķirurģiska. Apstrādā nagu un noņem fibromu. Operācijas laikā iespējama stipra asiņošana. Nereti pēc operācijas jāuzliek spiedošs pārsējs</p>	
---------------------	---	---	---	---

<p>Digitālais dermatīts (Zemeņu slimība)</p>		<p>Tipiska laktējošo govju infekcijas slimība, kuru ierosina mēslos esošās baktērijas: spirohetas, klostrīdijas, fusobaktērijas, streptokoki un kampilobaktērijas, lai gan digitālā dermatīta tiešais ierosinātājs nav pilnīgi noskaidrots. Klīniskās pazīmes: digitālā dermatīta lokalizācijas vieta ir uz kāju distālajiem galiem. Tā ir robeža starp kājas daļu, kura atrodas mēslos un kājas tīro daļu. Uz kāju distālajiem galiem mīkstajos audos veidojas audu erozija, kura ir ļoti sāpīga un atgādina zemesnes formu. Audu bojājumi ir smirdīgi. Sākumā iekaisuma process ir neliels, bet samērā īsā laikā iekaisuma pazīmes un bojāto mīksto audu zona palielinās (īpaši govīm ar zemu imunitāti). Ja ganāmpulkā ir pieļautas kļūdas dzīvnieku ēdināšanā, turēšanā un kopšanā digitālais dermatīts izplatās ļoti strauji starp ganāmpulkā esošajiem dzīvniekiem.</p>	<p>Konstatējot digitālo dermatītu ganāmpulkā jāpārbauda visi dzīvnieki, kuriem novēro kaut kādas klibuma pazīmes. Ja konstatē digitālā dermatīta pazīmes, bojāto vietu notīra izmantojot papīra salvetes. Mazgāt nav vēlams. Pēc notīrīšanas uz bojātās audu vietas uzklāj speciālas šim nolūkam paredzētas pastas vai gelu, kuru sastāvā ir iekļauti mikroelementi: cinks (Zn), varš (Cu), Mangāns(Mg) helātu veidā. Slimo dzīvnieku novieto sausā tīrā vietā un tam atkarībā no slimības pakāpes un izplatības ganāmpulkā veic kāju distālo galu dezinfekciju ar tam paredzētiem kāju dezinfekcijas līdzekļiem. Stipra digitālā dermatīta uzliesmojuma gadījumā kāju dezinfekciju veic pēc šādas shēmas: 3 - 5 dienu kāju dezinfekcijas cikls 1x dienā, kāju dezinfekciju atkārto vienu līdz divas reizes nedēļā vairāku mēnešu laikā.</p>	
			<p>Ja situācija ganāmpulkā uzlabojas, profilaktisku kāju dezinfekciju ganāmpulkā veic ar 3 - 4mēnešu intervālu vai atsevišķos gadījumos ar 6mēnešu intervālu. Godījumos, kad ganāmpulkā dzīvniekus plāno iepirkt no ārzemēm, ieteicams pirms to pievienošanas pamatganāmpulkam izturēt profilaktiskajā karantīnā. Karantīnas laikā iepirtajiem dzīvniekiem būtu jāveic vismaz 2x ar vienas nedēļas intervālu kāju profilaktiskā dezinfekcija.</p>	

<p>Ahileja saites plīsums</p>		<p>Ahileja saites plīsumu atgremotājiem novēro ļoti reti. Saites funkcija ir saturēt pareizā stāvoklī kāju un nagu. Dzīvniekam kuram ir plīsusi Ahileja saite novēro nepareizu naga novietojumu pret plakni kā arī atbalsta un kustību klibumu. Tā kā naga stāvotne ir izmainīta attiecībā pret plakni notiek nepareiza naga nodilšana. Tas strauji aug garumā.</p>	<p>Ahileja saites plīsuma gadījumā ārstēšana ir tikai ķirurģiska. Operāciju var veikt, ja pēc plīsuma nav pagājis laiks ilgāks par 1,5 stundām. Vēlāk veikta operācija nav sekmīga, jo plīsusās saites galus nav iespējams satuvināt pirms to sašūšanas. Ja ķirurģiskā operācija ir veikta sekmīgi, operētai kājai uzliek fiksējošu pārsēju uz 3 - 4 nedēļām. Tā kā pieaugušas govys dzīvmasa ir ļoti liela, pirms fiksējoša pārsēja uzlikšanas govij kāja ir jāiešīnē, bet uzliktās šinas neļauj dzīvniekam apgulties, tādēļ pēc operācijas dzīvnieku ieliek iekarināmajā aparātā.</p>	
<p>Tarsālo locītavu iekaisumi</p>	<p>Tarsālo locītavu iekaisumu var novērot jebkura vecuma liellopiem. Tie rodas, ja dzīvnieku guļvietas ir cietas un par īsu. Guļot nepiemērotā guļvietā govys ar savu svaru satraumē tarsālo jeb lecamo locītavu, kā rezultātā locītavā pastiprināti uzkrājas locītavas šķidrums. Locītava pietūkst, bet nav sāpīga. Ja tiek traumēta lecamās locītavas āda, locītavā var iekļūt baktērijas, kuru ietekmē var attīstīties strutojošs lecamās locītavas iekaisums. Ja iekaisums ir sterils dzīvnieka veselība nav apdraudēta. Strutojošs lecamās locītavas iekaisuma gadījumā prognoze šaubīga. Tā ir atkarīga no strutojošā iekaisuma gaitas un dzīvnieka vispārējā veselības stāvokļa.</p>	<p>Ārstēšana: Sterila lecamās locītavas iekaisuma gadījumā ir iespējams veikt locītavas punkciju un pēc tam uzlikt spiedošu pārsēju, bet ne vienmēr ārstēšana ir sekmīga. Lietderīgi ir novērot lecamās locītavas iekaisuma gaitu. Ja locītavas šķidrums veidošanās ir neliela un locītava ir nesāpīga, labākt tajā neiejaukties ar ķirurģiskām manipulācijām. Vēlāk akūts serozs lecamās locītavas iekaisums pāriet hroniskā iekaisuma formā. Traumētajā locītavā saviešas fibrozie saistaudi. Locītavas funkcionalitāte ir saglabāta. Vairāk tas ir kosmētisks defekts.</p>		

Abscess	Abscesu veidošanās uz ekstremitātēm ir novērojama jebkurai dzīvnieku sugai neatkarīgi no vecuma. Parasti tie rodas, ja dzīvniekam ir pazemināta imunitāte un netīra vide, kurā tas dzīvo.	<p>Abscesu ārstēšana ir tikai ķirurģiska.</p> <p>Abscesam ļauj nogatavoties. Lai nogatavošanās noritētu straujāk, arīgi uz abscesa uzliež sildošu ziedi. Parasti lieto Višņevska linimentu vai 10% ihtiola ziedi. Tad, kad abscess kļūst mīksts un viendabīgs, to uzšķērš. Pēc abscesa atvēršanas savāc strutas, grīdu dezinficē, bet atvērtajā abscesā ievieto drenu strutu ātrākai izvadīšanai. Pēc 2 - 3 nedēļām noteik dzīvnieka izveseļošanās.</p>	
---------	---	---	---